

PRIMÊRE SKOOL UNIVERSITAS

Gedragkode en -reëls

1. Inleiding

Hierdie dokument is die gedragkode van Primêre Skool Universitas, soos dit deur die beheerliggaam voorgelê word vir goedkeuring. Die beheerliggaam het die ouers, leerders en opvoeders van die skool oor die inhoud van die gedragkode geraadpleeg. Die gedragkode is opgestel in ooreenstemming met die toepaslike bepalings van die Grondwet van die Republiek van Suid Afrika, Wet 108 van 1996; die Suid-Afrikaanse Skolewet, Wet 84 van 1996 ('die Skolewet'); die Wet op Nasionale Onderwysbeleid, Wet 27 van 1996; Riglyne vir Gedragkode vir Leerders (Algemene Kennisgewing 776 in Staatskoerant 18900 van 15 Mei 1998); die Regulasies met betrekking tot Apparate vir Dwelmtoetsing en die Prosedure wat gevolg moet word (GK 1140 in Staatskoerant 31417 van 19 September 2008); Regulasies vir Veiligheidsmaatreëls by Openbare Skole (GK 1040 in Staatskoerant 22754 van Oktober 2001, soos gewysig) en toepaslike provinsiale wetgewing.

2. Doel

Hoewel die Staat verplig bly om opvoeding beskikbaar en toeganklik te maak, moet dit aangevul word met die toewyding en verbintenis van verantwoordelike rolspelers, naamlik opvoeders, leerders en ouers.

Die doel van hierdie gedragkode is om 'n gedissiplineerde en doelgerigte skoolomgewing te vestig wat toegewy is aan die bevordering en handhawing van die gehalte van die leerproses.

Die gedragkode onderskryf die skool se missiestelling.

Leerders en hul ouers/voogde moet hulself van die skool se gedragkode en die bepalings daarvan vergewis. Sodra leerders by die skool ingeskryf is, is hulle onderworpe aan die gedragkode, en moet hulle dit stiptelik nakom. Indien leerders die gedragkode oortree of minag, sal daar ooreenkomstig die dissiplinêre prosedure vir leerders teen hulle opgetree word.

3. Gedragkode

Algemene reëls

- 3.1 Leerders sal hulle te alle tye as goeie ambassadeurs van die skool en ooreenkomstig die etiekkode van die skool gedra.

- 3.2 Terwyl leerders in die skool se drag of enige gedeelte daarvan geklee is wat voldoende is om hulle in die oë van die publiek met die skool te verbind, of terwyl leerders die skool verteenwoordig, hetsy direk of indirek, hetsy as deelnemers, ondersteuners, helpers, toeskouers of andersins, sal hulle hulself van enige gedrag weerhou wat die skool, personeel of hul medeleerders in 'n slegte lig kan stel.
- 3.3 In hul wisselwerking met die skoolhoof, adjunkskoolhoof, opvoeders en ander skoolpersoneel, moet leerders te alle tye die nodige hoflikheid en respek betoon en hulle weerhou van optrede wat op oneerbiedigheid of opstandigheid neerkom.
- 3.4 In hul wisselwerking met mekaar, moet leerders sover moontlik selfbeheersing aan die dag lê en wedersydse respek en verdraagsaamheid betoon. In die besonder moet leerders hulle weerhou van enige gedrag wat daarop gemik is om die fisiese, geestelike en morele welstand van enige ander leerder te skend, of wat daartoe kan aanleiding gee. Enige seksuele of onbehoorlike fisiese kontak tussen leerders op die skoolterrein of enige ander plek waar hulle as leerders van die skool uitgeken kan word, is streng verbode.
- 3.5 'n Opvoeder van die skool sal oor dieselfde regte as 'n ouer beskik wat betref die beheer en dissipline van die leerder volgens die gedragskode, sowel gedurende die leerder se skoolbywoning as gedurende enige skoolaktiwiteit.
- 3.6 Leerders mag nie in die klaskamer, saal of biblioteek eet of drink nie. Die kou van kougom gedurende skoolaktiwiteite is verbode.
- 3.7 Die gebruik van elektronie toestelle soos selfone, slimhorlosies en tablette gedurende skoolaktiwiteite mag slegs onder toesig van opvoeder en met nodge toestemming gebruik word. Oproepe mag slegs in noodgevalle en met die toestemming gemaak word. Leerders wat sonder toestemming oproepe maak sal gestraf word.
- 3.8 Die rook, besit en/of gebruik van tabakmiddels, nikotienbevattende middels, e-sigarette, drank, ander alkoholiese middels of dwelmmiddels gedurende enige skoolaktiwiteit of wanneer leerders in skooldrag geklee is, is verbode.
- 3.9 In geval van 'n redelike vermoede dat leerders hulself aan 'n oortreding van hierdie gedragskode of die landswette skuldig gemaak het, het die skoolhoof of 'n opvoeder die reg om sodanige leerders en/of die eiendom in hul besit vir enige gevaarlike wapens, gewere, dwelms of ander skadelike en gevaarlike middels, gesteelde goedere of pornografiese materiaal te deursoek wat die

leerders moontlik op die skoolterrein kon bring. Sodanige leerders se menswaardigheid sal deurentyd gerespekteer word, en dus sal die deursoeking privaat, deur persone van dieselfde geslag, en in die teenwoordigheid van nóg 'n persoon geskied. Die deursoekingsproses en -uitkoms moet opgeteken word.

3.10 Enige optrede wat die administrasie, dissipline of doeltreffendheid van die skool onbillik benadeel, sal as 'n oortreding van hierdie gedragskode beskou word.

3.11 Skuldigbevinding deur 'n hof aan 'n strafregtelike oortreding sal as 'n oortreding van hierdie gedragskode beskou word.

3.12 Oortredings wat tot skorsing en/of uitsetting kan lei, sluit in, maar is nie beperk nie tot:

- onsedelike gedrag of 'n gevloek;
- die aanneem of voorhou van 'n vals identiteit;
- enige vorm van haatspraak, seksisme, rassisme of ander antisosiale gedrag; oneerbiedigheid, aanstootlike gedrag en verbale mishandeling gerig teen opvoeders of ander skoolpersoneel of -leerders;
- herhaalde oortredings van skoolreëls of hierdie gedragskode;
- opsetlike en bewuste verstrekking van vals inligting, of die vervalsing van dokumente, ten einde onbehoorlike voordeel te bekom;
- fisieke aanranding van 'n leerder, werknemer, of ander persoon wat aan die skool verwant is, met die bedoeling om ernstige liggaamlike leed toe te dien, of die naderende bedreiging om so 'n handeling te verrig, op die skool se perseel of tydens enige skoolaktiwiteit, of onder enige omstandigheid wat redelik met die skool kan verband hou;
- enige vorm van teistering, met inbegrip van seksuele teistering van 'n leerder, werknemer of ander persoon wat aan die skool verwant is, met inbegrip van via elektroniese en sosiale media;
- herhaalde misdrywe wat met boelie verband hou, of die naderende bedreiging om so 'n handeling te verrig;
- die onwettige besit van 'n dwelmmiddel of drank;
- die herhaalde ontwigting van die skoolprogram, of die naderende bedreiging om so 'n handeling te verrig;

- ernstige oortredings in verband met enige toets, eksamen of eksamenvraestel
- diefstal of enige ander oneerlike handeling tot nadeel van iemand anders;
- die besit van 'n gevaarlike voorwerp op skoolgronde, of tydens enige skoolaktiwiteit, of onder enige omstandigheid wat redelik met die skool verband kan hou;
- die besit of verspreiding van pornografiese materiaal;
- enige ander ernstige handeling tot die Strafproseswet, beoog, wat die grondwetlike regte van leerders, werknemers, of ander persone wat aan die skool verwant is, benadeel;
- moord en poging tot moord;
- strafbare manslag;
- enige seksuele misdryf, met inbegrip van verkragting;
- roof;
- aanranding met die opset om ernstige liggaamlike leed te veroorsaak;
- inbraak by enige perseel met die opset om 'n persoon leed aan te doen;
- enige misdryf kragtens enige wet met betrekking tot die onwettige besit van enige afhanklikheidsvormende dwelmmiddels; of
- die vervoer of verskaffing van afhanklikheidsvormende dwelmmiddels op skool en aan leerders, wat op 'n skoolperseel of by 'n skoolaktiwiteit plaasvind.

4. Klasreëls

- 4.1 Die klasopvoeder moet, ná oorleg met die klasleerders sowel as hul ouers, klasreëls opstel wanneer hierdie gedragskode aanvaar word, en aan die begin van elke daaropvolgende skooljaar.
- 4.2 Die klasreëls moet skriftelik opgestel word en in duidelik leesbare skrif op 'n prominente plek in die klaskamer aangebring word en aan alle leerders en hul ouers voorgehou word.

- 4.3 Leerders moet stiptelik en volledig voldoen aan die klasreëls sowel as enige mondelinge opdragte wat die klasopvoeder of enige personeellid gee.
- 4.4 Enige ernstige oortreding van skool- en klasreëls sal aangeteken word op die skool se dissiplineprogram DISA. Herhaalde oortredings sal by die Departement van Onderwys via die SA SAMS program aangemeld word.

5. Reëls met betrekking tot voorkoms en skooldrag

5.1 Skooldrag

- 5.1.1 Die voorgeskrewe skooldrag moet gedurende skoolure én ander skoolaktiwiteite soos wat die skoolbestuur en beheerliggaam bepaal, gedra word.
- 5.1.2 Geen hoofbedekkings buiten dié wat in die kleredragreëls voorgeskryf word, mag gedra word nie.
- 5.1.3 Die skoolbetsuur en beheerliggaam kan na goeë dunde toestemming verleen dat leerders by sekere geleenthede burger-/gewone drag dra. Sodanige drag moet netjies en welvoeglik wees.

5.2 Voorkoms

5.2.1 Hare

Dogters

- Haarkleur moet te alle tye natuurlik vertoon. Geen onnatuurlike strepe word toegelaat nie.
- Hare wat oor die kraag hang, moet vasgemaak word.
- Slegs haarbykomstighede (linte, kammetjies en bolletjies) wat by die skool se kleure pas, mag gedra word.
- Hare moet stewig vasgemaak wees en netjies vertoon.

Seuns

- Hare moet kort en netjies geknip wees.
- Die gedeelte om die ore moet skoongeknip wees. Hare mag nie aan die ore raak wanneer die hare regaf gekam word nie.

- Wanneer die hare afgekam word, mag dit nie die wenkbroue raak nie.
- Hare mag nie uitermate van die kop wegstaan nie. Geen vreemde haarstyle word toegelaat nie.
- Haarkleur moet te alle tye natuurlik vertoon. Geen onnatuurlike strepe word toegelaat nie.
- Musse mag slegs gedurende die winter voor skool en gedurende pouses gedra word.

5.2.2 Juwele

- Geen juwele, soos ringe, armbande (rekkies óf leer) of kettings, word toegelaat nie.
- Slegs polshorlosies word toegelaat.
- Die dra van liggaamsjuwele, soos neus-, tong- en wenkbroujuwele, is verbode. Wat oorringe vir dogters betref, mag slegs een goue of silwer knoppie of standaard- goue of silwer ringetjie per oor gedra word, en wel in die onderste gaatjie indien daar meer as een is.
- Geen steentjies van enige aard word toegelaat nie.

5.2.3 Naels

- Naels mag nie oor die vingerpunte steek nie.
- Geen naellak mag gedra word nie.

5.2.4 Grimering

- Geen grimering mag gedra word nie.

6. Sport- en buitemuurse aktiwiteite

6.1 Deelnemers aan sport- en buitemuurse aktiwiteite

- #### 6.1.1 Leerders wat gekies word om die skool as deelnemers in enige sport- of ander buitemuurse aktiwiteite te verteenwoordig, moet gedurende en ná deelname aan sodanige aktiwiteit in die sportdrag, skooldrag of ander voorgeskrewe drag geklee wees soos wat die opvoeder/afrigter wat vir daardie aktiwiteit verantwoordelik is, bepaal.

6.1.2 Leerders wat die skool by sportaktiwiteite verteenwoordig, sal te alle tye hoflik optree teenoor, en aan die beslissings, voorskrifte en opdragte voldoen van:

6.1.2.1 die afrigter wat by die bepaalde sport betrokke is;

6.1.2.2 die skeidsregter of beoordelaar ten aansien van die betrokke aktiwiteit; en

6.2 Toeskouers en ondersteuners by sport- en ander buitemuurse aktiwiteite

6.2.1 Alle leerders wat enige skoolaktiwiteit as toeskouers of ondersteuners bywoon, sal, benewens die nakoming van die bepalinge van hierdie gedragskode, hulle van ontwrigtende, onbehoorlike, opstandige, onnodig opruiende of onbetaamlike gedrag weerhou. In die besonder mag leerders nie negatief op die beslissings van beoordelaars of skeidsregters reageer nie.

7. Skooleiendom

7.1 'Skooleiendom' sluit die volgende in:

7.1.1 Die grond en geboue wat deur die skool beset

7.1.2 Alle ander toerusting soos boeke, voorraad en motorvoertuie. Dit sluit in eie besit sowel as huurtoerusting.

7.2 Aangesien die skool ontwikkel en opgerig is vir gebruik deur alle leerders wat daar skoolgaan, is alle leerders verplig om alles in hul vermoë te doen om die skool se eiendom te bewaar, sodat dit tot voordeel van alle huidige en toekomstige leerders van die skool gebruik kan word.

7.3 Geen leerder mag enige skooleiendom van die skoolperseel verwyder sonder die vooraftoestemming van die skoolhoof of 'n opvoeder van die skool nie.

7.4 Leerders mag nie enige eiendom van die personeel van die skool, medeleerders, besoekers aan die skool, of lede van die publiek beskadig nie.

8. Skooleiers

8.1 Die skoolleiers is saam met die personeel van die skool verantwoordelik vir algemene skoordisipline.

8.2 Skoolleiers moet leerders wat oortree na die personeel van die skool bring, waarna lynfunksies gevolg sal word.

9. Skoolkennisgewings

- 9.1 Alle leerders is verplig om alle kennisgewings wat die beheerliggaam, skoolhoof of 'n opvoeder van die skool vir dié doel aan leerders uitreik, aan hul ouers te oorhandig, en om enige ontvangserkenning wat die ouers moet voltooi, stiptelik aan die klasopvoeder te voorsien.

10. Skoolwerk en huiswerk

- 10.1 Daar sal te alle tye 'n ordelike atmosfeer in die klaskamer heers. Leerders mag nie onderrig versteur of verhinder nie.
- 10.2 Leerders moet klasopdragte stiptelik nakom.
- 10.3 Leerders moet voorgeskrewe huiswerk doen en dit stiptelik teen die bepaalde spertyd by die betrokke opvoeder indien.
- 10.4 Alle leerders moet hul voorgeskrewe skoolwerk met ywer, pligsgetrouheid en toewyding doen om sodoende 'n deurlopende werksetiek te ontwikkel..
- 10.5 Leerders is verplig om enige werk wat hulle misgeloop het, so spoedig moontlik in te haal.

11. Toetse en eksamens

- 11.1 Alle leerders is verplig om hulle aan die toetse en eksamens wat deur die opvoeders aan hulle opgedra word, te onderwerp.
- 11.2 Leerders moet hulle met die afneem van toetse of eksamens van enige vorm van oneerlikheid weerhou.

12. Stiptelikheid

- 12.1 Leerders sal op die bestemde tyd aan die begin van die skooldag en met die aanvang van enige ander skoolaktiwiteit opdaag. Wanneer leerders laat kom, moet hulle 'n skriftelike verskoning van hul ouers verskaf. Leerders wat laat opdaag, moet eers by die kantoor aanmeld voordat hulle na hul betrokke klas gaan.

12.2 Skooltye

Maandae tot Vrydae

- Gr.1-3 (7:30 - 13:00)

- Gr.4-7 (7:30 - 13:30)

13. Afwesigheid van skool

- 13.1 Leerders mag slegs in uitsonderlike gevalle afwesig wees.
- 13.2 Afwesigheid van die skool sonder 'n aanvaarbare verskoning word as stokkiesdraaiery beskou, wat streng verbode is.
- 13.3 Leerders wat vir een tot drie agtereenvolgende dae van die skool afwesig is, moet met hul terugkeer 'n skriftelike verduideliking van hul ouers voorlê. Afwesigheid vir meer as drie agtereenvolgende dae sal slegs verskoon word indien 'n brief deur 'n geregistreerde mediese praktisyn voorgelê word, buiten in die geval van dood of trauma in die leerder se gesin of om 'n ander rede wat deur die skoolhoof goedgekeur word.

14. Omgewing

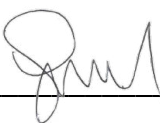
- 14.1 Leerders het die reg op 'n veilige omgewing en skool wat bevorderlik is vir opvoeding.
- 14.2 Leerders mag nie die skoolgronde of -geboue bemors nie.
- 14.3 Leerders wat toeskouers of ondersteuners by enige skoolaktiwiteit is, moet die terrein wat hulle beset netjies en skoon agterlaat, en moet seker maak dat alle rommel opgeruim en in vullishouers geplaas word.
- 14.4 Leerders moet toilette skoon agterlaat.
- 14.5 Enige optrede of versuim deur leerders wat 'n gesondheidsgevaar vir ander leerders veroorsaak of moontlik kan veroorsaak, moet vermy word.

15. Vrystelling van bepalings van die gedragskode

- 15.1 Leerders kan op kulturele, godsdienstige of mediese gronde skriftelik by die beheerliggaam aansoek doen om algehele of gedeeltelike vrystelling van een of meer van die items wat in die gedragskode vervat is.
- 15.2 Sodanige aansoek moet volledige redes én stawende bewyse insluit. Die bewyslas rus dus op die leerder om die aansoek om vrystelling te staaf.
- 15.3 Aansoeke om vrystelling sal slegs aan die begin van elke skooljaar oorweeg word, tensy dringendheid of veranderende omstandighede aangevoer kan word.

- 15.4 In die oorweging van 'n aansoek om vrystelling sal die beheerliggaam geregtig wees om enige inligting in te win wat hy vir 'n regverdigde beoordeling van die aansoek kan nodig ag.
- 15.5 Die beheerliggaam sal die aansoek om vrystelling met die nodige erns, objektiewiteit en verantwoordelikheid, en binne die raamwerk van die Grondwet en hofuitsprake oorweeg.
- 15.6 By ontvangs van 'n aansoek sal die beheerliggaam hul besluit aan die leerder, of die ouer van die leerder, na gelang van die geval, oordra binne 14 dae ná ontvangs van die aansoek, en sal in die geval van 'n weiering skriftelike redes vir die weiering verstrek.
- 15.7 'n Leerder, of die ouer van 'n leerder, wat vrystelling geweier is kan binne 14 dae ná ontvangs van die kennisgewing van die besluit, by die Departementshoof appèl aanteken teen die besluit van die beheerliggaam.
16. In geval van die oortreding van enige bepaling in hierdie gedragkode van die skool sal die voorgeskrewe dissiplinêre prosedure gevolg word.

GETEKEN TE Bloemfontein OP HIERDIE 30 DAG VAN Januarie 2026

Beheerliggaamvoorsitter

Skoolhoof

Prosedure vir dissiplinêre optrede teen leerders

In geval van die oortreding van enige bepaling wat in die gedragskode vir leerders voorgeskryf word, moet hierdie dissiplinêre prosedure gevolg word. Vir die toepassing van hierdie dissiplinêre prosedure word wangedrag in drie kategorieë verdeel. Dit stem ooreen met die verskillende dissiplinêre stappe wat gedoen kan word en die verskillende prosedures wat gevolg kan word in die hantering van wangedrag.

Enige verwysing na die beheerliggaam in hierdie dissiplinêre prosedure sluit die dissiplinêre komitee van die beheerliggaam in.

1. Dissiplinêre optrede

1.1 Minder ernstige oortredings

1.1.1 Kategorie A-wangedrag

Enige oortreding van 3.1, 3.6-3.7, 4, 5, 6.1.1-6.1.3, 6.2.2, 8.3, 9, 10, 12.1, 13, 14.2, 14.3 van die gedragskode

In geval van die oortreding van enige van bovermelde bepalings, moet sodanige oortreding na 'n opvoeder van die skool verwys word, en is sodanige opvoeder by magte om die volgende strafmaatreëls toe te pas:

- a) 'n Mondelinge of skriftelike waarskuwing
- b) Skoolwerk onder toesig wat tot die leerder se vordering by die skool sal bydra én die skoolomgewing sal verbeter, met dien verstande dat die ouers betyds ingelig en die veiligheid van die kind verseker word
- c) Die uitvoer van pligte deur die oortreder ten gunste van die persoon/instansie wat deur die oortreding benadeel is
- d) Opskorting van deelname aan skoolaktiwiteite, soos sport en kultuur (wat sosiale geleenthede uitsluit)

1.1.2 Kategorie B-wangedrag

Enige oortreding van 3.2-3.4, 3.8-3.10, 6.2.1, 7.2-7.5, 11, 12.2, 12.3, 13, 14.4 en 14.6 van die gedragskode

In geval van die oortreding van enige van bovermelde bepalings, moet sodanige oortreding na die skoolhoof verwys word, en is die skoolhoof by magte om die volgende strafmaatreëls toe te pas:

- a) Enige van die strafmaatreëls in 1.1.1(a) tot (d) hier bo, waartoe die volgende bygevoeg kan word:
- b) Uitsluiting van deelname aan sosiale geleenthede van die skool
- c) Ooreengekome, bekostigbare vergoeding
- d) Die herstel of vervanging van beskadigde eiendom

1.2 Ernstige oortredings

1.2.1 Kategorie C-wangedrag

Enige oortreding van 3.11 of 3.12 van die gedragskode

In geval van die oortreding van enige van bovermelde bepalings, moet sodanige oortreding na die beheerliggaam verwys word, en is die beheerliggaam by magte om die volgende strafmaatreëls toe te pas:

- a) Enige van die strafmaatreëls in 1.1.1(a) tot (d) en 1.1.2(b) hier bo, waartoe die volgende bygevoeg kan word:
- b) In geval van die oortreding van die gedragskode deur lede van die skoolleiers:

Saam met of as alternatief vir bogenoemde, skorsing van pligte vir 'n tydperk van tot ses weke, of afdanking en permanente verwydering uit die leiersamp in die skool
- c) Na afloop van 'n verhoor waarin enige leerder skuldig bevind is aan die oortreding van die bepalings van die gedragskode, kan die beheerliggaam sodanige leerder enige van voormelde strawwe oplê, of die leerder skors, of by die Onderwyshoof aanbeveel dat die leerder uit die skool uitgesit word.

1.2.2 Indien daar op slegs skorsing as 'n straf besluit word, kan die beheerliggaam die leerder vir tot sewe skooldae skors.

1.2.3 Indien die beheerliggaam besluit om die uitsetting van die leerder by die Onderwyshoof aan te beveel kan die beheerliggaam die leerder vir 'n redelike tydperk van tot veertien skooldae skors, hangende die Onderwyshoof se beslissing.

2. Voorkomende skorsing

Die beheerliggaam kan, op redelike gronde en as 'n voorsorgmaatreël, 'n leerder wat beskuldig word van ernstige wangedrag vir tot sewe skooldae van skoolbywoning skors wanneer:

- die leerder formeel deur die Suid-Afrikaanse Polisie aangekla is, Die beheerliggaam moet sodanige leerder onmiddellik skors sonder om die leerder 'n geleentheid te gun om verhoër oor die beskuldiging van sodanige ernstige wangedrag te rig.

3. Dissiplinêre verhoor

3.1 Voorlopige ondersoek

Wanneer 'n leerder na bewering of vermoedelik 'n ernstige oortreding (kategorie C) begaan het, kan die skoolhoof 'n ondersoekbeampte aanstel. Laasgenoemde sal inligting insamel sodat die skoolhoof kan besluit of 'n dissiplinêre verhoor nodig is.

3.2 Verhoor

- 3.2.1 Die ondersoekbeampte stel 'n klagstaat op, en die ouers en leerder ontvang skriftelik kennis van die klag en die plek, datum en tyd van die verhoor. Hierdie reëlins word in oorleg met die dissiplinêre komitee getref.
- 3.2.2 Die kennisgewing moet genoeg inligting bevat oor die datum, plek en aard van die beweerde oortreding.
- 3.2.3 Minstens vyf skooldae moet tussen die oorhandiging van die kennisgewing en die verhoor verloop.
- 3.2.4 Die beheerliggaam stel die dissiplinêre komitee aan. Die voorsitter van die komitee moet 'n lid van die beheerliggaam wees. Die dissiplinêre komitee sal die bevoegdheid hê om die dissiplinêre verhoor namens die beheerliggaam te behartig en af te handel, so volledig asof dit deur die beheerliggaam self gedoen is, en sal geregtig wees om alles te doen wat die beheerliggaam kragtens toepaslike wetgewing mag doen, wat insluit die oplegging en afdwinging van enige strafmaatreël en die aanbeveling van uitsetting by die Onderwyshoof.

Hierdie oordrag van bevoegdheid belet egter nie die beheerliggaam om sodanige bevoegdhede self uit te oefen nie.

- 3.2.5 Die leerder moet deur sy/haar ouer of 'n persoon wat deur die ouer aangewys word, bygestaan word. In geval van ernstige oortredings het die leerder die reg om aansoek te doen om deur 'n regsverteenwoordiger of ander persoon wat deur die ouer van die leerder aangewys word, verteenwoordig te word. Sodanige aansoek moet minstens twee skooldae voor die aanvang van die verhoor aan die voorsitter van die dissiplinêre komitee gerig word. Geen ander persone behalwe bogenoemde mag die verhoor namens die beskuldige leerder bywoon nie.
- 3.2.6 Wanneer 'n leerder regsverteenwoordiging het, kan die leerder die dissiplinêre prosedure verkort deur 'n pleit-en-vonnis-ooreenkoms met die voorsittende beampte te sluit.
- 3.2.7 Benewens minderjarige leerders se reg om deur middel van tussengangers te getuig, soos dit in artikel 8(7)-(9) van die Skolewet uiteengesit word, sal minderjarige leerders (hetsy as beskuldigdes of as getuies) ook geregtig wees om gedurende dissiplinêre verrigtinge deur hul ouers of 'n opvoeder van hul keuse bygestaan te word. 'n Persoon wat 'n leerder bystaan, sal egter nie geregtig wees om enige vrae namens die leerder te beantwoord of die dissiplinêre komitee toe te spreek nie.
- 3.2.8 Leerders wat by dissiplinêre verrigtinge betrokke is, sal ook geregtig wees op ondersteuning, advies en berading deur opvoeders wat vir daardie doel deur die skoolhoof of die beheerliggaam aangewys is, met dien verstande dat sodanige opvoeder nie die leerder by die dissiplinêre verhoor mag bystaan tensy die ouer van die leerder die opvoeder daartoe magtig nie.
- 3.2.9 Indien die leerder en/of sy/haar ouers en/of verteenwoordiger ondanks behoorlike kennisgewing afwesig is, kan die verhoor in hul afwesigheid voortgaan.
- 3.2.10 Die verhoor moet billik en regverdig wees, en sal volgens die voorskrifte van die toepaslike provinsiale wetgewing geskied. Die aanklaer en leerder (of die leerder se verteenwoordiger namens die leerder, indien van toepassing) moet die geleentheid gegun word om hul saak te stel, kan vrae aan getuies stel, kan getuies roep, en kan dokumente wat op die saak betrekking het, ondersoek of voorlê.
- 3.2.11 Die lede van die dissiplinêre komitee sal self ook geregtig wees om getuies te roep, bykomende getuies of getuienis aan te vra, vrae aan getuies te stel, of enige aspek verder te ondersoek of te laat ondersoek wat billikheid en regverdigheid kan bevorder.

3.2.12 Nadat die getuienis aangehoor is, neem die komitee 'n besluit oor die leerder se skuld of onskuld. Vir doeleindes hiervan, of vir doeleindes van 'n beslissing oor enige geskil wat gedurende die verrigtinge ontstaan, sal die komitee geregtig wees om vir 'n redelike tydperk te verdaag ten einde sy beslissing te oorweeg. Sodanige oorweging sal agter geslote deure geskied en slegs deur lede van die komitee bygewoon word.

3.2.13 Indien die leerder skuldig bevind word, sal die leerder en die aanklaer nóg 'n geleentheid ontvang om getuienis aan te bied en/of verhoër te rig oor versagterende en verswarende omstandighede wat die komitee in ag moet neem ten einde 'n gepaste straf op te lê. Ten einde 'n gepaste straf te oorweeg, sal die komitee geregtig wees om weer vir 'n redelike tydperk te verdaag. Sodanige oorweging sal ook agter geslote deure geskied en slegs deur lede van die komitee bygewoon word.

3.3 Uitspraak en strafmaatreël

3.3.1 In geval van 'n skuldigbevinding moet die beslissing van die dissiplinêre komitee, wat die opgelegde sanksie insluit, binne hoogstens vyf skooldae skriftelik aan die leerder en sy/haar ouers en die aanklaer oorgedra word.

3.3.2 Ondanks enige skuldigbevinding en strafmaatreël wat deur die beheerliggaam opgelê word, kan enige belanghebbende enige oortreding van die gedragskode wat op 'n strafregtelike oortreding kan neerkom, vir ondersoek na die Suid-Afrikaanse Polisie diens verwys.

4. Interne appèl

4.1 'n Party wat ontevrede is met die uitslag van dissiplinêre verrigtinge voor die beheerliggaam se dissiplinêre komitee sal die reg hê om binne 24 uur nadat hy/sy die skriftelike uitslag ontvang het, skriftelik by die voorsitter van die beheerliggaam teen die skuldigbevinding, die opgelegde strafmaatreël, of albei, te appelleer.

4.2 Die kennisgewing van appèl moet die gronde vir die appèl duidelik uiteensit.

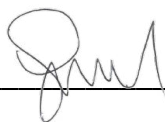
4.3 Binne 24 uur ná ontvangs van die kennisgewing van appèl moet die voorsitter van die beheerliggaam 'n appèlkomitee saamstel wat uit 'n lid van die beheerliggaam as voorsitter, en minstens twee ander kundige persone bestaan. Die lede van die dissiplinêre komitee wat die saak aangehoor het, kan nie in die appèlkomitee ook dien nie.

- 4.4 Die voorsitter van die beheerliggaam moet die kennisgewing van appèl aan die voorsitter van die appèlkomitee en die ander party in die verrigtinge voor die dissiplinêre komitee oorhandig, en toesien dat die rekord van die dissiplinêre verrigtinge tot die appèlkomitee se beskikking gestel word.
- 4.5 Die ander party sal geregtig wees om binne 24 uur ná ontvangs van die kennisgewing van appèl in reaksie daarop vertoë aan die voorsitter van die appèlkomitee te rig.
- 4.6 Die appèlkomitee sal by oorweging van die appèl beperk wees tot 'n oorweging van die rekord van die verrigtinge voor die dissiplinêre komitee, die kennisgewing van appèl, en enige vertoë wat die ander party voorlê.
- 4.7 Enige party wat verdere getuienis wat nie deel uitmaak van die rekord van die verrigtinge voor die dissiplinêre komitee nie, vir oorweging aan die appèlkomitee wil voorlê, moet skriftelik om toestemming by die voorsitter van die appèlkomitee aansoek doen. In geval van die appellant moet sodanige aansoek in die kennisgewing van appèl vervat wees, en in geval van die ander party moet dit binne 24 uur ná oorhandiging van die kennisgewing van appèl geskied.
- 4.8 Die aansoek om nuwe getuienis voor te lê moet 'n volledige verduideliking bevat waarom die getuienis nie gedurende die dissiplinêre verrigtinge beskikbaar was of aangebied is nie, moet die aard van die getuienis uiteensit, en moet die tersaaklikheid van die getuienis vir die oorweging van die appèl uiteensit.
- 4.9 Die appèlkomitee moet binne sewe skooldae ná ontvangs van die kennisgewing van appèl sy besluit skriftelik aan die partye bekend maak.
- 4.9 Enige strafmaatreël wat deur die dissiplinêre komitee opgelê is, word opgeskort hangende die beslissing van die appèlkomitee.
- 4.10 Met die oorweging van die appèl kan die appèlkomitee:
- a) die beslissing van die dissiplinêre komitee oor die skuldig- of onskuldigbevinding en/of strafmaatreël ter syde stel of handhaaf;
 - b) 'n alternatiewe strafmaatreël oplê (wat 'n swaarder straf insluit); en
 - c) enige ander beslissing gee wat die appèlkomitee in die omstandighede as billik of regverdig ag.

5. Algemene bepalings

Die beheerliggaam moet behoorlik van die dissiplinêre verrigtinge rekord hou. Vir hierdie doel kan die beheerliggaam 'n persoon aanwys om die verrigtinge te notuleer of elektronies op te neem. Sodanige persoon sal nie deel uitmaak van die komitee nie.

GETEKEN TE Bloemfontein OP HIERDIE 30 DAG VAN Januarie 2026

Beheerliggaamvoorsitter

Skoolhoof